

ความคาดหวังในชีวิตของเด็กเร่ร่อน

นางสาว สุดา ศาสน์ส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-579-845-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018159

117160686

Life Expectations of Street Children

MISS SUDA SASANUS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Science

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-579-845-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคาดหวังในชีวิตของเด็กเร่ร่อน

โดย

นางสาว สุธา ศาสน์ส

ภาควิชา

จิตเวชศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *ดร.ถาวร วัชรภักย์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ดร.สุนันทา เสี่ยงไทย* ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา เสี่ยงไทย)

..... *นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน* อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน)

..... *ศุภาสินี กังวาลเนาวรัตน์* กรรมการ
(อาจารย์ ศุภาสินี กังวาลเนาวรัตน์)

ผู้ตา คำล้นล้ : ความคาดหว้งในชีวิตของเด็กเร่ร่อน (LIFE EXPECTATIONS OF STREET CHILDREN) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองค้ำล้ตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล ลู้อำพัน, 104 หน้า. ISBN 974 - 579 - 845-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ คือ เพศ อายุ ระยะเวลาที่เร่ร่อน ภูมิภาค สถานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางการศึกษา กับลักษณะความคาดหว้งในชีวิตด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัว สังคมของเด็กเร่ร่อน และรวมทั้งศึกษาถึงแนวโน้มความคาดหว้งในชีวิตของเด็กเร่ร่อน ประชากรเป็นเด็กเร่ร่อนในมูลนิธิสร้างสำรค์เด็ก จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS-X (.Statistical Package for Social Science)

ผลการวิจัยพบว่า เด็กเร่ร่อนมีแนวโน้มความคาดหว้งในชีวิตด้านการศึกษา ในระดับต่ำ ร้อยละ 76.0 ระดับปานกลางร้อยละ 20.0 ระดับสูงร้อยละ 4.0 มีแนวโน้มความคาดหว้งในชีวิตด้านการประกอบอาชีพ ในระดับต่ำร้อยละ 60.0 ระดับปานกลางร้อยละ 40.0 มีแนวโน้มความคาดหว้งในชีวิตด้านครอบครัวในระดับต่ำร้อยละ 76.0 ระดับปานกลางร้อยละ 24.0 มีแนวโน้มความคาดหว้งในชีวิตด้านสังคม ในระดับต่ำร้อยละ 38.0 ระดับปานกลางร้อยละ 62.0 และมีแนวโน้มความคาดหว้งในชีวิตรวมทุกด้านในระดับต่ำร้อยละ 64.0 ระดับปานกลางร้อยละ 36.0

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ กับความคาดหว้งในชีวิตของเด็กเร่ร่อน พบว่า องค์ประกอบทางสถานภาพส่วนบุคคลกับความคาดหว้งในชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัยทางสถิติที่ระดับ .05 องค์ประกอบทางสถานภาพด้านเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวของเด็กเร่ร่อนกับความคาดหว้งในชีวิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัยทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคพบว่า ความคาดหว้งในชีวิตด้านสังคมระหว่างเด็กเร่ร่อนที่มีภูมิภาคในภาคกลาง กับภาคเหนือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัยทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา สิตเว่ยคำล้นล้
สาขาวิชา ลู้ภาพลิต
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อ นลิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม
(Handwritten signatures and initials are present in this section)

C345442 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD : LIFE EXPECTATIONS/STREET CHILDREN

SUDA SASANUS : LIFE EXPECTATIONS OF STREET CHILDREN,

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. UMPON SUAMPAN, M.D.104 PP .

ISBN 974 - 579 - 845-2

The purpose of this research is to ascertain the life expectations of street children. Structured in-depth interveiws, containing questions on personal characteristics, life history and parental background as well as educational, occupational, family expectations, were administered to a sample of 36 male and 14 female street children who were provided refuge at the Foundation for The Better Life of Children. Indices of education, occupation family and community life expectations were constructed. The responses were analyzed by using SPSS-X

The results show that 76% of the children have low educational expectations,20% have moderate and 4% high expectations, Sixty percent of the children have low occupational expectations. The remaining 40% have moderate expectations. With respect to family, 76% have low expectation; 24% have moderate expectations. Community life expectations are somewhat higher with 38% of the sample having low expectations and 62% having moderate expectations Overall, however, 64% of the children have low life expectations and the rest (36%) have moderate life expectations.

The sex and age of respandents did not significantly (p < .05) affect their life expectations. Parental characteristics were also found to have no significant (p < .05) effect. When disaggregated by birth place, however, it is found that there is a significant difference in the life expectations of those from the Central and Northern parts of country.

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ปริญาพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอ่าพัน รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา เสียงไทย ที่ให้คำแนะนำและข้อคิดในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ยุพา วงศ์ไชย รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง ดวงใจ กสานติกุล อาจารย์ เตือนใจ อินทุโสมา และ อาจารย์ วัลลภ ตั้งคณานุกฤษ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อนันต์ ศรีโสภา อาจารย์ มณีนภา ชูติบุตร ที่ให้คำแนะนำด้านสถิติ และขอขอบคุณ อาจารย์ มนิตย์ อัดตะ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ ที่อนุมัติให้ผู้วิจัยเข้าไปทำการทดลอง เครื่องมือ กับกลุ่มเด็กเร่ร่อน ที่สถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด นนทบุรี และสถานแรกรับเด็กหญิงพญาไท กรุงเทพ

ขอขอบพระคุณ คณะครู และเด็กเร่ร่อน มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และในการให้สัมภาษณ์อย่างดียิ่ง

ขอระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ คุณลุง ผู้เห็นคุณค่าของการศึกษา ตลอดจน ครู อาจารย์ ทุกท่าน ที่ได้เคยประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ และขอขอบคุณน้องทั้งสอง ของผู้วิจัยในการให้ความช่วยเหลือ จนกระทั่งปริญาพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณปกรณ์ วงศ์สวัสดิ์ ที่คอยกระตุ้นให้กำลังใจห้วงวัยช่วยเหลือสนับสนุนการศึกษา ของผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	7
ข้อจำกัดของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	9
ความหมายที่ใช้ในการวิจัย	9
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความเป็นมาของเด็ก ร่าร้อนและมูลนิธิสร้างสรรค์ เด็ก	13
เอกสารที่เกี่ยวกับความคาดหวัง	27
เอกสารเกี่ยวกับความคาดหวังทางการศึกษา	38
เอกสารเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	39
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	68
วิธีดำเนินการศึกษา	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	68
สรุปผลการวิจัย	69
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	80
เอกสารอ้างอิง	83
ภาคผนวก	90
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

	หน้า
1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนก เพศ วัย และสถานภาพ ทางการศึกษา	52
2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค การศึกษา ของบิดาและมารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา	53
3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่เร่ร่อน	54
4 แสดงการเปรียบเทียบความหวังในชีวิตด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัวและสังคม ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง	55
5 แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัวและสังคม ระหว่างวัยเด็กกับวัยรุ่น	56
6 แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัวและสังคม ระหว่างเด็กที่ได้รับการศึกษากับไม่ได้รับการศึกษา	57
7 แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัวและสังคม ระหว่างเด็กที่บิดามารดาได้รับการศึกษากับไม่ได้รับการศึกษา ..	58
8 แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัวและสังคม ระหว่างเด็กที่บิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลาง กับต่ำ	59
9 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัวและสังคมของเด็กที่มีระยะเวลาเร่ร่อนแตกต่างกัน	60
10 แสดงการเปรียบเทียบความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ ครอบครัวและสังคม ระหว่างเด็กที่มีภูมิลำเนาต่างกัน	61
11 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ของความคาดหวังในชีวิตด้านสังคม ระหว่างเด็กที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน	62
12 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระดับความคาดหวังในชีวิตแต่ละด้านของ กลุ่มตัวอย่าง	63
13 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระดับความคาดหวังในชีวิตแต่ละด้านของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	64
14 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระดับความคาดหวังในชีวิตแต่ละด้านของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวัย	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

15	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระดับความคาดหวังในชีวิตแต่ละด้านของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพทางการศึกษา	66
16	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของระดับความคาดหวังในชีวิตแต่ละด้าน จำแนกตามเวลาที่เร่ร่อน	67